

RUOTSIN OPINTOTUKI RUOTSISSA HARJOITETTAVIIN OPINTOIHIN

ulkomaan kansalaisia koskevat määräykset

CSN FAKTABLAD FINSKA

Tässä tietolehtisessä on tietoja siitä, ketkä ulkomaan kansalaiset voivat saada periaatteellisen oikeuden Ruotsin opintotukeen (opintoapuun ja opintorahaan) Ruotsissa harjoitettavia opintoja varten. EU-kansalaisilla tarkoitetaan tässä lehtisessä jonkin toisen EU/ETA-maan tai Sveitsin kansalaisia. Lehtisen tiedot ovat yleisluonteisia eikä niitä tule pitää lakitekstinä.

Ulkomaan kansalaisen haettua Ruotsin opintotukea Opintotukiasiain keskuslautakunta (CSN) tutkii, onko hänellä periaatteellinen oikeus Ruotsin opintotukeen Ruotsin määräysten mukaan tai voidaan-ko hänet rinnastaa Ruotsin kansalaiseen EU-oikeuden nojalla. Jos CSN myöntää hakijalle periaatteellisen oikeuden Ruotsin opintotukeen tai jos tämä rinnastetaan Ruotsin kansalaiseen EU-oikeuden nojalla, CSN tutkii myös täyttääkö tämä muut opintotuen myöntämiseksi asetetut ehdot (mm. taloudellinen tilanne, opintojen laajuus ja opintotulokset). Lisäksi CSN tutkii ovatko suunnitellut opinnot opintotukeen oikeuttavia opintoja.

KUKA VOI SAADA OPINTOTUKIOIKEUDEN RUOTSIN MÄÄRÄYSTEN MUKAAN?

CSN voi normaalisti myöntää oikeuden Ruotsin opintotukeen vain henkilölle, joka on muuttanut Ruotsiin muusta syystä kuin opiskellakseen. Vierailevien opiskelijoiden on itse rahoitettava opintonsa. Periaatteellinen oikeus Ruotsin opintotukeen voidaan myöntää hakijalle, joka on väestökirjoilla Ruotsissa ja joka täyttää jonkin alla olevan kohdan ehdot:

Henkilö, jolla on pysyvä oleskelulupa

Jos Migraatiovirasto on myöntänyt hakijalle pysyvän oleskeluluvan (PUT), hänelle voidaan myöntää oikeus Ruotsin opintotukeen.

Oikeus Ruotsin opintotukeen voidaan myöntää aikaisintaan siitä viikosta alkaen, jonka aikana pysyvä oleskelulupa on myönnetty. CSN voi tehdä poikkeuksen pysyvää oleskelulupaa koskevasta vaatimuksesta, jos hakijalla on lapsi Ruotsin kansalaisen kanssa ja jos vanhemmat asuvat yhdessä Ruotsissa. Hakijalla on lisäksi oltava voimassaoleva oleskelulupa, joka perustuu perhesiteisiin kyseiseen Ruotsin kansalaiseen.

Henkilö jolla on pakolaisasema Ruotsissa

Henkilölle, jonka Migraatiovirasto on todennut pakolaiseksi tai suojelun tarpeessa olevaksi tai joka on saanut oleskeluluvan erityisen hellyttävien asianhaarojen perusteella, voidaan myöntää oikeus Ruotsin opintotukeen. Turvapaikanhakijoilla ei kuitenkaan ole oikeutta opintotukeen.

Henkilö jolla on oleskeluoikeus ja pysyvät siteet Ruotsiin

Henkilölle, jolla on oleskeluoikeus ja pysyvät siteet Ruotsiin, voidaan myöntää oikeus Ruotsin opintotukeen. Oleskeluoikeus on normaalisti henkilöllä:

- joka on EU-kansalainen
- joka on EU:n ulkopuolisen maan kansalainen ja joka on naimisissa tai avioliitossa sellaisen EU-kansalaisen (muun kuin Ruotsin kansalaisen) kanssa, jolla on oleskeluoikeus Ruotsissa.

Pysyvillä siteillä tarkoitetaan tavallisesti vähintään puoliaikaista työskentelyä Ruotsissa kahden vuoden ajan. Hakijan on myös pitänyt asua kyseinen aika Ruotsissa. Työksi katsotaan

- työsuhde Ruotsissa
- työskentely omassa Ruotsissa rekisteröidyssä yrityksessä
- oman alle 10-vuotiaan lapsen hoito
- Ruotsin työnvälityksessä rekisteröity työttömyys

- työmarkkinakoulutukseen osallistuminen
- maahanmuuttajien ruotsinopetus (sfi) ja muut ruotsin opinnot enintään peruskoulutasolla
- aika, jolta on maksettu sairauskorvausta, aktivointikorvausta tai vastaavaa.

Työssäoloaika lasketaan siitä päivästä alkaen, kun hakija viimeksi muutti Ruotsiin asumaan.

Myös henkilölle, joka ei täytä kahden vuoden työssäkäyntiä koskevaa vaatimusta, mutta joka on naimisissa ja asuu yhdessä Ruotsin kansalaisen kanssa, voidaan myöntää oikeus Ruotsin opintotukeen. Sama koskee henkilöä, joka elää avioliitonomaisissa olosuhteissa Ruotsin kansalaisen kanssa. Vaatimuksena on tällöin, että he ovat asuneet yhdessä Ruotsissa vähintään kaksi vuotta. Myös lyhyempi aika voidaan hyväksyä, jos he ovat asuneet Ruotsissa vähintään vuoden ja ulkomailla vähintään kolme vuotta tai jos heillä on yhteinen lapsi.

Myös henkilölle, joka on naimisissa ja asuu yhdessä toisen ulkomaan kansalaisen kanssa, voidaan myöntää oikeus Ruotsin opintotukeen. Sama koskee henkilöä, joka elää avioliitonomaisissa olosuhteissa toisen ulkomaan kansalaisen kanssa. Vaatimuksena on tällöin, että he ovat asuneet yhdessä Ruotsissa vähintään kaksi vuotta ja että hakijan puolisoilla tai avopuolisilla itsellään on oikeus Ruotsin opintotukeen Ruotsin määräysten nojalla. Lyhyempikin aika voidaan hyväksyä, jos osapuolilla on yhteinen lapsi.

Alle 20-vuotiaana Ruotsiin muuttaneet

Alle 20-vuotiaana Ruotsiin muuttaneella saattaa olla oikeus Ruotsin opintotukeen,

- jos hänellä on oleskeluoikeus (ks. kohta "Henkilö jolla on oleskeluoikeus ja pysyvät siteet Ruotsiin")
- jos hänellä ja hänen vanhemmillaan on voimassaoleva oleskelulupa, joka perustuu perhesiteisiin Ruotsissa asuvaan henkilöön

- jos Ruotsin viranomainen on sijoittanut hänet perhekotiin tai laitokseen
- jos hänelle on määrätty erityinen huoltaja vanhempainkaaren nojalla.

CSN voi toimittaa alle 20-vuotiaan lukio-koulussa opiskelevan nuoren opintoapuhakemuksen edelleen Vakuutuskskalle. Vakuutuskassa tutkii tällöin onko perheetuudet sovitettava yhteen muiden EU/ETA-maiden tai Sveitsin kanssa.

KENET VOIDAAN RINNASTAA RUOTSIN KANSALAISEEN EU-OIKEUDEN NOJALLA?

Ellei periaatteellista oikeutta Ruotsin opintotukeen voida myöntää Ruotsin määräysten perusteella, voidaan hakija määrätapauksissa rinnastaa Ruotsin kansalaiseen EU-oikeuden nojalla. Voidakseen saada opintotukea hänen on tällöin täytettävä samat ehdot kuin Ruotsin kansalaisen.

Hakija voidaan rinnastaa Ruotsin kansalaiseen, jos hän täyttää jonkin seuraavien kohtien ehdoista:

Henkilö joka työskentelee tai on työskennellyt Ruotsissa

EU-kansalaiselle voidaan eräin edellytyksin myöntää oikeus Ruotsin opintotukeen sinä aikana, kun tämä on työssä tai toimii yrittäjänä Ruotsissa. Ennen opintojen aloittamista hänen on kuitenkin pitänyt muuttaa Ruotsiin joko työskennelläkseen tai toimiakseen itsenäisenä yrittäjänä. Hänen on lisäksi jatkettava työntekoa opintojensa ohella. Jotta työssäkäynti opiskeluaikana voitaisiin hyväksyä, ei viikoittainen työtuntimäärä saa olla liian alhainen.

Henkilö, joka on lopettanut työnteon Ruotsissa, saa määrätapauksissa pitää asemansa Ruotsiin muuttaneena työntekijänä tai yksityisyrittäjänä. Tämän aseman saa yleensä pitää tietyn ajan, jos täyttää jonkin seuraavista ehdoista:

- Ruotsissa työskentelyn ja suunniteltujen opintojen välillä on sisällöllinen yhteys ja kyseessä ovat ammattiin tähtäävät opinnot
- henkilö on lopettanut työnteon Ruotsissa sen vuoksi, että hän on tilapäisesti työkyvytön sairauden tai onnettomuuden johdosta
- henkilö on irtisanottu työsuhteesta Ruotsissa ja hän on rekisteröitynyt työnhakijaksi Ruotsin työnvälityksessä.

Jotta työ voitaisiin ottaa huomioon, on hakijalla oltava tai pitänyt olla työsuhde Ruotsissa. Työskentelyn on lisäksi pitänyt olla laajuudeltaan sellaista, ettei työssäkäyntiaika tai viikoittaisten työtuntien määrä ole ollut liian alhainen.

Jotta työskentely yksityisyrittäjänä Ruotsissa voitaisiin ottaa huomioon, hakijalla on oltava F-verolippu ja hänen yrityksensä on oltava Veroviraston rekisterissä. Työskentelyn yrityksessä on pitänyt olla laajuudeltaan sellaista, ettei työssäkäyntiaika tai viikoittaisten työtuntien määrä ole ollut liian alhainen.

Ruotsissa työskentelevän Ruotsiin muuttaneen EU-kansalaisen omainen

Jos olet Ruotsiin työntekijäksi tai yrittäjäksi muuttaneen EU-kansalaisen omainen, voidaan sinut rinnastaa Ruotsin kansalaiseen. Omaiseksi katsotaan puoliso, avopuoliso tai alle 21-vuotiaat lapset sekä määrätapauksissa myös tätä vanhemmat lapset, jotka ovat riippuvaisia vanhemmistaan elatukseensa. Omaisen ei itsensä tarvitse olla EU-kansalainen. Henkilöä, joka on naimisissa tai avoliitossa Ruotsin kansalaisen kanssa ja asuu yhdessä tämän kanssa, ei tässä yhteydessä yleensä voida katsoa EU-kansalaisen omaiseksi. Tämä johtuu siitä, että Ruotsin kansalaiset eivät normaalisti voi olla maahanmuuttajia omassa maassaan. Myös Ruotsin kansalainen voidaan määrätapauksissa katsoa maahan muuttaneeksi työntekijäksi EU-oikeuden nojalla, jos hän on yhdessä perheensä kanssa käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen EU/ETA-alueella ja Sveitsissä ja palannut sen jälkeen Ruotsiin ja on työssä täällä.

Henkilö jolla on pysyvä oleskeluoikeus Ruotsissa

EU-kansalainen voidaan rinnastaa Ruotsin kansalaiseen, jos hänellä on pysyvä oleskeluoikeus (PUR) Ruotsissa. Henkilöllä, joka on oleskellut Ruotsissa laillisesti keskeytyksettä vähintään viisi vuotta, on normaalisti pysyvä oleskeluoikeus Ruotsissa. Todistusta pysyväs- tää oleskeluoikeudesta haetaan Migraatiovirastolta. Henkilö, joka ei ole EU-kansalainen, mutta joka on EU-kansalaisen (ei Ruotsin kansalaisen) omainen, eli puoliso, avopuoliso tai lapsi, voidaan myös rinnastaa Ruotsin kansalaiseen, jos hän on saanut Migraatiovirastolta pysyvän oleskelukortin (PUK).

Maassa pysyvästi asuvaksi katsottava henkilö

EU/ETA-alueen ulkopuolisen maan kansalainen voidaan Ruotsissa harjoitettavien opintojen osalta rinnastaa Ruotsin kansalaiseen. Vaatimuksena on, että Migraatiovirasto on myöntänyt hänelle aseman Ruotsissa pysyvästi asuvana henkilönä tai että hänellä on vastaava asema jossakin muussa EU/ETA-maassa ja että hänelle on sen vuoksi myönnetty oleskelulupa Ruotsissa.

OPINTORAHAN HAKEMINEN

Opintorahaa voit hakea osoitteesta www.csn.se. Valitse Mina sidor -sivusto ja sen jälkeen Ansök om studiemedel. Lisätietoa hakemisesta on CSN:n verkkosivuilla www.csn.se.

Jos olet alle 20-vuotias ja aiot ryhtyä opiskelemaan lukiokoulussa, on sinun täytettävä ja lähetettävä CSN:n lomake 4144, ”Ansökan om grundläggande rätt till svenskt studiestöd – studiehjälp” (Hakemus periaatteellisesta oikeudesta Ruotsin opintotukeen – opintoapuun).

KUINKA KAUAN PÄÄTÖS ON VOIMASSA?

Ruotsin määräysten nojalla tehty päätös on normaalisti voimassa niin kauan kuin asut Ruotsissa. Päätös lakkaa olemasta voimassa, jos poistut Ruotsista kuutta kuukautta pitemmäksi ajaksi. EU-oikeuteen perustuva päätös on normaalisti voimassa enintään yhden lukuvuoden ajan.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja opintoavusta ja opintorahasta on CSN:n verkkosivuilla www.csn.se kohdassa Blivande studerande. Jos haluat keskustella CSN:n henkilökunnan kanssa, voit soittaa numeroon 0771-276 000 arkisin klo 8.00–16.30.

EU-maita ovat

Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Espanja, Irlanti, Iso-Britannia, Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugali, Puola, Ranska, Romania, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Tanska, Tšekki, Unkari ja Viro.

ETA-maita ovat

Islanti, Liechtenstein ja Norja. Myös Sveitsi kuuluu EU-oikeuden piiriin vapaan liikkuvuuden osalta.